

det her foreligger. Jeg vil dog advare mod at tro paa, at der ved dette Lovforslag skulde tilføres vor Husmandslovgivning et større Plus. Dertil er de Arealer, som Staten raader over, og som Lovforslaget gælder, for smaa. Men det er muligt, at man ved at gøre det Eksperiment, der her foreslaas, vil kunne skaffe sig en Vejledning for, hvorledes man skal handle i Fremtiden.

Jeg har den Indvending at gøre mod Lovforslaget, en Hovedindvending, at det er for lidet omfattende. Jeg tror, det kan volde nogen Fortræd, at Staten har saa ringe Jordarealer at udstykke. Der kan allerhøjest blive oprettet 3—4 Husmandsbrug i hvert Sogn efter dette Lovforslag, og de 3—4 Husmænd, der faar disse Præstegaardsjorder, vil da faa en Særstilling, og jeg kunde meget vel tænke mig, at naar der er gaaet nogle Aar, vil de stille lignende Krav, som er stillede i tidligere Tider af de saakaldte Arvefæstere, at de vil forlange Forholdet til Staten afløst, at de vil have Ydelsen fiskeret eller afløst. Det er et Krav, vi gentagne Gange har staaet overfor her i Rigsdagen, og jeg tror, at dette Krav i en væsentlig Grad er fremsat, fordi vi har staaet overfor saadanne isolerede Tilfælde. Hvis der derimod her var Tale om en mere omfattende Jordreform, hvor man rundt omkring i Landet oprettede en Mængde Brug og gjorde Forholdet til et rent Fæsteforhold, saaledes som Socialdemokratiet Gang paa Gang har skitseret, tror jeg, man vilde komme over den Vanskelighed. Saa bliver det nemlig en almindelig Foranstaltning, medens det nu bliver en mere lokal Enkeltforanstaltning, der træffes. Men, som sagt, jeg kan anbefale Lovforslaget, som det her foreligger, til nærmere Prøvelse i et Udvalg. Der kan man saa faa Lejlighed til paa visse Omraader, hvor man mener, der bør ske enkelte Ændringer, at præcisere sit Standpunkt nærmere, og jeg haaber, Lovforslaget vil faa en velvillig Behandling i Udvalget, og at det maa blive ophøjet til Lov i en nær Fremtid.

N. Frederiksen: Paa det Landsmøde, som de samvirkende danske Husmandsforeninger holdt i Odense sidste Vinter, vedtoges enstemmigt en Henvendelse til Ministeriet, hvori fremsattes Krav om Forelæggelse hurtigst muligt af et Forslag, gaaende ud paa, at Jord i offentligt Eje kunde anvendes til Oprettelse af Husmandsbrug paa den i nærværende Lovforslag foreslaaede Maade. Vi drøftede dette

Spørgsmaal ret indgaaende og stillede Kravet ret stærkt frem, fordi alle delegerede var klare over, at som Forholdene med Hensyn til Udstykning og Oprettelse af nye, smaa Landbrug er i Øjeblikket, er det nødvendigt at gaa bort fra de kendte Baner og komme ind paa nye Veje. Jeg maa derfor takke den højtærede Landbrugsminister for Fremsættelsen af det foreliggende Lovforslag ikke alene paa egne, men ogsaa paa Husmandsbevægelsens Vegne.

Jeg skal ikke komme stærkt ind paa det Princip, der ligger til Grund for Lovforslaget. Det har været omtalt i dette høje Ting flere Gange, sidst omtalte jeg det ret indgaaende ved første Behandling af Forslag til Lov om Oprettelse af Husmandsbrug. Jeg vil dog gerne understrege, at jeg ser klart Nødvendigheden af, at man paa dette Omraade kommer ind paa nye Veje. Jeg tror, at det vil være meget betænkeligt, for ikke at sige uheldigt, i for høj Grad at fortsætte paa vanlig Vis; og er der noget Øjeblik, da man i vor Husmandslovgivning har Brug for et Lovforslag som det foreliggende, saa er det efter min Mening netop nu. Derfor vil jeg indtrængende anbefale, at man fremmer det foreliggende Lovforslag hurtigst muligt, saaledes at det kan vedtages allerede i indeværende Samling.

Jeg vil tillade mig at knytte nogle faa Bemærkninger til de Betæneligheder, der er gjort gældende fra anden Side under Behandlingen i Dag. Det ærede Medlem fra Ribe (Brorsen) havde en vis, ja, endog en stærk Sympati for Tanken om at anvende den offentlige Jord til Udstykning og mente sig paa dette Punkt enig med hele sit Parti. Derimod nærede han nogen Betænelighed med Hensyn til den Maade, hvorpaa man vilde benytte den. Det forekom mig, at det ærede Medlem ikke i tilstrækkelig Grad havde Øje for, at den kendte Maade at udstykke paa ikke var tilraadelig under de nuværende Forhold. Han fremhævede dernæst den Betydning, det har haft, at Rigsdagen gentagne Gange har beskæftiget sig med Husmandslovgivning, og hvilke Resultater dette Arbejde landbrugsmæssigt set har medført for Husmandsstanden. Deri giver jeg det ærede Medlem Ret; vi har kun set gunstige Resultater af den Lovgivning, som Rigsdagen i saa Henseende har gennemført; men jeg synes, at som Forholdene er nu, maa man nødvendigvis se sig om efter nye Regler for ikke at gøre noget, som ikke er godt.

Det ærede Medlem fra Ribe omtalte